

MUHAMMAD AL-XORAZMIY

**“ILM-FAN VA TA'LIMDA
INNOVATSION YONDASHUVLAR,
MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”**

**KO'P TARMOQLI 24-SONLI RESPUBLIKA
ILMIY-ONLAYN**

KONFERENSIYASI

01 ANIQ VA TABIIY FANLAR

PEDAGOGIKA FANLARI **02**

03 IJTIMOY-GUMANITAR FANLAR

FILOLOGIYA FANLARI **04**

OPEN ACCESS

FARG'ONA VILOYATI, FARG'ONA SHAHRI
ISTE'DOD KO'CHASI 1-UY, 1-XONADON

+99891-152-93-14

WWW.ACADEMIASCIENCE.ORG

“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 24-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI

“ACADEMIA SCIENCE”

“UzACADEMIA”

SCIENTIFIC-METHODICAL JOURNAL

ISSN (E) – 2181 – 1334

“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION
YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA
YECHIMLAR” MAVZUSIDAGI 24-SONLI RESPUBLIKA
ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI

MATERIALLARI TO‘PLAMI

30-MAY, 2022-YIL

1-QISM

MATERIALS OF THE 24TH REPUBLICAN SCIENTIFIC-ONLINE
CONFERENCE ON “INNOVATIVE APPROACHES, PROBLEMS,
SUGGESTIONS AND SOLUTIONS IN SCIENCE AND EDUCATION”

30 MAY 2022

PART-1

Google Scholar

I^{WORLD} of
JOURNALS

www.academiascience.uz

“UzACADEMIA” scientific-methodical journal
www.academiascience.uz

1.	Karshiyeva Gulnoza Turakulpovna, Ergasheva Munira Yerkinovna MODULLI TA’LIM TIZIMINING MAZMUNI VA MOHIYATI	7
2.	Ramozonova Go’zal Ismoil qizi HOZIRGI NEMIS TILIDA NEOLOGIZMLARNING VUJUDGA KELISH SABABLARI	10
3.	Tolibjonov Xurshidbek, Abdurazaqova Gulginaxon, Yetmishboyev Shaxzodbek JAHON IQTISODIYOTIDA YANGI INDUSTRIAL DAVLATLARNING TUTGAN O’RNI	13
4.	Д.В. Попов О ПОНЯТИИ ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА	16
5.	Yusupova Yulduzoy Maxmudovna, Xakimova Shohista Ilhomjonovna INFORMATIKA DARSLARIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	19
6.	Jalilova Dilrom Abdjaborovna, Karaxojaeva Kimyoixon Abdulbarxonovna DIDAKTIK O’YINLAR ORQALI BOLALARNI AQLIY FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	22
7.	Охундаев Авазбек, Пулатова Дилдора БОШЛАНГИЧ ТАЪЛИМДА МИЛЛИЙ ХАРАКАТЛИ ҲЎЙИНЛАРНИНГ АҲАМИЯТИ	25
8.	Normatova Nafosat Toshpo’latovna, Alinazarova Gulnoza Baxodirovna, Tojiamedova Sadoqat Saloxiddinova BOLANING PSIXIK RIVOJLANISHIDA OТА-ONA TA’SIRINING AHAMIYATI	28
9.	Mullayeva Nargiza Samsagaliyevna, Abduraximova Matluba Komoljon qizi, Turaboeva Sayyora Xusnidinovna MAKTABGACHA TA’LIM MUASSASALARIDA INNOTSION TA’LIMNING O’RNI	31
10.	Almatova Hoshiyaxon, Qambarova Muxabbat, Jakbarova Muqaddas SHAXSLARARO KONFLIKTLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO’LLARI	34
11.	Inamova Mayramxon Ergashaliyevna, Azimova Gulnora Abdunabiyevna, Nazaraliyeva Hafiza Yulchiboy qizi O’QUVCHILAR TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISHDA ABU NASR FOROBIY MEROSIDAN FOYDALANISH	37
12.	Muminova Muxtasar, Soliyeva Muxayyo, Erkinov Ilhomjon SOG’LOM OILA -YURT TAYANCHI	40
13.	Yakubxo’jayeva Shoxida, Ahmedova Dilnoza, Erkinov Ilhomjon O’QUVCHILARDA “OMMAVIY MADANIYAT”GA QARSHI VATANPARVARLIK TUYG’ULARINI SHAKLLANTIRISH YO’LLARI	43
14.	Abdullayeva Shahzoda Farmon qizi, Qodirov Bektosh Sherquvat o’g’li CUTTING FORCES IN THE PROCESS OF METAL CUTTING	46
15.	Normahamatova Inoyatxon Mahmudovna ALISHER NAVOIY TAFAKKURIDA PAND VA HIKMAT	50
16.	Abdujabbarova Malika Abduvaytovna O’QUVCHI YOSHLARGA INGLIZ TILINI O’QITISHNING USTUVOR VAZIFALARI	57
17.	Ahmadova Umidaxon Shavlat qizi ALISHER NAVOIY IJODIDA PERIFRAZALAR	62
18.	Ahmedova Yulduz, Dilfuza Tadjibayeva, Ahmedova Khojalkhon PEOPLE'S GEOGRAPHICAL TERMINOLOGY OF SPEAKERS OF THE RUSSIAN OLD RESIDENT POPULATION OF THE ARCTIC AS OBJECT OF CULTURAL HERITAGE	65
19.	Ahmedova Hojalxon, Ahmedova Yulduz, Tojiboyeva Dilfuza “SADDI ISKANDARIY”DA ISKANDAR OBRAZINING BADIY TALQINI	68
20.	Asqarova Dilorom Ahmadaliyevna YUKSAK TARBIYA AMIR TEMUR BUYUK SALTANATINING ASOSI	71
21.	Oblayev Farhod Shakar o’g’li BADIY ADABIYOTDA SO’Z QUDRATI	74
22.	Axmedov Murodjon Inomjon o’g’li BOTQOQLIKLAR VA ULARNING GEOLOGIK FAOLIYATI	76
23.	Atajanova Yorqinoy Aminboyevna DUNYO TILLARIDA URG’U VA UNING O’ZBEK TILIDAGI AHAMIYATI	79
24.	Karimova Nazokat Zoirjon qizi, Sharipova Yoqut Quدراتillayevna ICT TOOLS IN TEACHING BVI LEARNERS	82
25.	Galiakberova Albina Rinatovna, Qodirberganov Bobur USING FOLK PROVERBS IN THE LANGUAGE SYSTEM	85
26.	G’ulomova Shaxnoza MATEMATIK HISOBLASHLARNI YORUG’LIK NURI KVANT TABIATINI TASDIQLOVCHI HODISALARDA QO’LLASH USLUBI	88
27.	Ergasheva Sanobarxon Sharifovna INFORMATIKANI O’QITISHDA O’YINLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	92

**“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 24-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

28.	Istamova Muslima G'appor qizi, Istamova Zuhra G'appor qizi FAZOVIY SHAKLLAR. KO'PYOQLAR	96
29.	Kamolova Dilobar Baxtiyorovna QUYOSH CHIQISHI VA QUYOSH TUTILISHI HAQIDAGI MASALALAR	100
30.	Fattoyeva Zarnigor Abdullo qizi MUMTOZ MATN VA LUG`ATLAR BILAN ISHLASHDA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH	102
31.	Madmusayev Jakhongir Muxtorali o`g`li, Sherxanov Bahodir Baxtiyor o`g`li INGLIZ TILINI O`QITISH JARAYONIDA INNOVATSION YONDASHUVLAR	107
32.	Maxkamova SHaxnoza Xusanboevna, Soyipova Muborak Abduvoyitovna MAKTABGACHA TA'LIM YOSHIDAGI BOLALARNI TASVIRIY FAOLIYATGA O`RGATISH USULLARI	110
33.	Mirzayeva Nilufar, Ahmedova Shohida BUGUNGI ADABIYOT FANI O`QITUVCHISIGA XOS KASBIY FAZILATLAR	113
34.	Матризаева Ш. Б. СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ КОРРЕКЦИИ СЛАБОСТИ РОДОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	117
35.	Shodiyev Narziquil Shodiyevich, Nabiyeva Dilfuza Temirovna TABIATSHUNOSLIK VA UNI O`QITISH METODIKASINING “O`SIMLIKLAR DUNYOSINI” O`RGANISHDA TALABALARNI MA`NAVIY FAOLIYATGA METODIK TAYYORLASH	120
36.	Nurjabova Dilafuz Shukrullaevna, Ro`ziqulova Maqsuda Abriy qizi YURAK-TOMIR VA QON AYLANISH TIZIMINING MATEMATIK MODEL UCHUN DASTURIY ARXITEKTURASINI ISHLAB CHIQISH	125
37.	Nurjabova Dilafuz Shukrullaevna, Ro`ziqulova Maqsuda Abriy qizi YURAK-TOMIR VA QON AYLANISH TIZIMINING MATEMATIK MODEL UCHUN ARXITEKTURA USLUBLARINI QO`LLASH	128
38.	Nurjabova Dilafuz Shukrullaevna, Ro`ziqulova Maqsuda Abriy qizi DASTURIY TA'MINOT ARXITEKTURA DIZAYN MAYDONINI YURAK-TOMIR VA QON AYLANISH TIZIMINING MATEMATIK MODEL UCHUN QO`LLASH	131
39.	Gapparova Muazzamxon Shokirovna FIZIKA FANINI O`QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR	134
40.	Solieva Munavvar Ahmadovna ORGANIZATION OF TEACHER'S ELECTRONIC REPORTING VIA GOOGLE CLASSROOM	138
41.	Nasibaxon Abdullayeva SIFATNI O`RGANISH METODIKASI	141
42.	Primov Sunnatillo Elmurodo`g`li O`ZBEKISTONDA INSON VA FUQAROLARNING ASOSIY HUQUQLARI, ERKINLIK LARI, BURCHLARI	143
43.	Axmedova Zarifa Adxamjonovna HOW TO TEACH ENGLISH EFFECTIVELY FOR YOUNG LEARNERS	147
44.	Obbosova Ra'no In'omjon qizi NUTQ MASHQLARI VA ULARNING CHET TILI DARSLARIDAGI O`RNI	150
45.	Naimova Aziza Muxammadovna, G'ayratova Oybegim O'ktam qizi THE VALUE OF INTERACTIVE GAMES IN THE EDUCATIONAL PROCESS FOR EFL STUDENTS	153
46.	Bahronova Iroda Otobek qizi, Yarashova Nasiba Jumayevna TOHIR MALIKNING “TALVASA” ASARIDA “QO`RQUV” KONSEPTINING QO`LLANILISHI	156
47.	Xamrayeva Nargiza Usmonovna NATURAL SONLARNI TUB KO'PAYTUVCHILARGA AJRATISH MAVZUSINI O`QITISHDA QO`LLANILADIGAN AYRIM INTERFAOL METODLAR	159
48.	Бегматов Азамат Нуриддинович БАРҚАРОР ИҚТИСОДИЙ ЎСИШГА ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИНГ ТАЪСИРИНИ БАҲОЛАШ	162
49.	Tojiboyeva Dilfuza, Ahmedova Yulduz, Ahmedova Hojalxon GLOBALLASHUV DAVRIDA MILLIY MA`NAVIYATIMIZGA QARSHI QARATILGAN TAHDIDLAR	165
50.	Toshmirzayev Qodirjon Odiljonovich, Toshmirzayeva Dilshoda Odiljonovna TILSHUNOSLIK NAZARIYASI VA AMALIYOTI MASALALARI	168
51.	Vohidova Muhayyo Nuriddin qizi BOSHLANG`ICH SINIF O`QUVCHILARINI BILISH JARAYONLARINI RIVOJLANTIRISHDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH YO`LLARI	171
52.	Xakimova Ruzixon MATEMATIKA FANIDAN UMUMIY O`RTA TA'LIM MAKTABLARI O`QUVCHILARINING TAYYORGARLIK DARAJASIGA QO`YILADIGAN TALABLAR	174
53.	Yakubova Naima Urazboevna YOSHLAR RUHIYATIGA KOMPYUTER O`YINLARINING TA`SIRI	177

**“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 24-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

54.	Mutalipova Diloromxon Baxtiyorjon qizi, Tosheva Dilnora Zohid qizi YALPIZ VA UN DAN OLINADIGAN EFIR MOYINING KIMYOVIY TARKIBI VA SHIFOBOXSH XUSUSIYATLARI	179
55.	Abdukodirova Zilolaxon Tulkunovna FE’LNI O’RGANISH METODIKASI	182
56.	Алимова Лола Адилжоновна ВЛИЯНИЕ СКОРОСТИ ПОТОКА ВОЗДУХА НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРЯМОГО ИСПАРИТЕЛЬНОГО ОХЛАДИТЕЛЯ	185
57.	Фуломжон Курбонов ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИНИ РАҚАМЛИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ЎҚИТИШНИНГ ДИДАКТИК ИМКОНИАТЛАРИ	188
58.	Zakirova Dिल्фуза, Nishonova Sayyora FUQAROLIK JAMIYATINI SHAKLLANTIRISHDA DINIY BAG’RIKENLIK VA MILLATLARARO TOTUVLIKNING ANAMIYATI	191
59.	Jannazarova Indira QARAQALPAQ AWÍZEKI DÓRETPELERIN OQÍTÍW USÍLLARÍ	194
60.	Исмаилова Насиба Ташболтаевна ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	197
61.	Кулматова Фируза Мамадалиевна ИНФОРМАЦИОННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ	201
62.	Лутфуллина Альфия Ахмадфаридовна ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ТОПОНИМОВ	206
63.	Тайырбекова Рисгуль Нарбаевна РОЛЬ МИНИ-ЛЕКЦИЙ В ПРЕПОДАВАНИИ МАТЕМАТИКИ	209
64.	KurbanovMuzaffarAbdumutalibovich, Alimova Ma’muraxon Raximberdiyevna PARALINGVISTIK VOSITALARNI NUTQ VA MULOQOTDA QO’LLASH SHARTLARI	211
65.	Mirzahmedova Fazilat Mamayunusova TARBIYA BEPARVOLIKNI KECHIRMAYDI	216
66.	Алишер Рўзикулов Бозорович, Юсупова Умида Шакировна ШАҲРИСАБЗ МИСГАРЛИК САНЪАТИНИНГ ЎЗИГА ХОСЛИГИ	218
67.	Mamataliyeva Mukammal Nimadjonovna UMUMTA’LIM MAKTABLARI BIOLOGIYA DARSLARIDA INNOVATSION TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH	221
68.	Курязов Р., Мухаммадиев У.И. ЁШ ФУТБОЛЧИЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАЪИРГАРЛИГИНИ ОШИРИШ	225
69.	Nurmatova Yulduzxon Hamidjonovna MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR NUTQINI RIVOJLANTIRISHDA XALQ OG’ZAKI IJDODINING O’RNI	228
70.	Parpiyeva Yoqutxon Bozorovna ONA TILI VA O’QISH SAVODXONLIGI FANIDAGI O’ZGARISHLAR TA’LIM ISTIQBOLI	231
71.	Разоқова Насиба Жабборовна БИОЛОГИЯ ФАНИНИ ЎҚИТИШДА КОМПЕТЕНЦИЯВИЙ ЁНДАШУВ	233
72.	Rahmanqulova Guliston Djumanazarovna TABIY GEOGRAFIYA TAJRIBA METODI MATERIALLARIGA ASOSLANGAN TA’LIMNING ANAMIYATI	236
73.	O’rinboyev Ro`zmatjon Umidjon o`g`li FARG`ONA VODIYSI SUV RESURSLARI VA ULARNING XALQ XO`JALIGIDAGI ANAMIYATI	239
74.	Красновская Мария Александровна ПРОЕКТНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ НА УРОКАХ КОРЕЙСКОГО ЯЗЫКА	243
75.	Абдуллаева Рохатой Куглиевна ТРУДНЫЕ ТЕМЫ ПРИ ИЗУЧЕНИИ РУССКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ 20 ВЕКА В УЗБЕКСКОЙ ШКОЛЕ	247
76.	Urmanova Gulbahor Urinbaevna, Khamroeva Munisa Rizokhulovna, Yusupova Oyjamol Gulomovna QUALITY REWRITING OF TEXT	250
77.	Эркинбаева Дилрабо Эркинбай кизи ВНУТРИМАТОЧНЫЕ ПАТОЛОГИИ В СТРУКТУРЕ БЕСПЛОДИЯ ЖЕНЩИН И ЗНАЧЕНИЕ ГИСТЕРОСКОПИИ В ДИАГНОСТИКЕ И ЛЕЧЕНИИ	253
78.	Abdurazozokova Xurshidaxon Maxammadiyevna MAKTAB GEOGRAFIYA DARSLARIDA TOPONIMIK MA’LUMOTLARDAN FOYDALANISH	255

**ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИНИ РАҚАМЛИ ТАЪЛИМ ТЕХНОЛОГИЯЛАР
АСОСИДА ЎҚИТИШНИНГ ДИДАКТИК ИМКОНИЯТЛАРИ**

Фуломжон Курбонов

Бухоро давлат университети таянч докторанти

gulomjonqurbonov@gmail.com

***Аннотация.** Мақолада умумқасбий фанини дидактик ўқитишни такомиллаштиришнинг ёндашувларига мос равишда амалга ошириш, маълумотларни рақамли технологиялар асосида ифодалаш ва уларнинг янада аниқроқ, соддароқ кўринишда тасвирлашига хизмат қилиши ҳақида сўз боради.*

***Калит сўзлар:** рақамли таълим технологиялари, стратегия, моделлаштириш, динамик муҳит, мотивация.*

Бугунги кунда умумқасбий фанларни ўқитиш ва унинг олий таълим тизимидаги ўрни ҳақида турли фикрлар билдириб келинмоқ. Бизнинг фикримизча, олий таълимдаги сонли усуллар фани нафақат асосий интизом, балки шахс маданиятининг энг муҳим таркибий қисмларидан бири ҳисобланиши, фанни юксалишидаги ютуқлар ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан дунёқарашнинг жиддий ривожланишига сабаб бўлмоқда [1].

Фанни онгли ва чуқур ўзлаштиришда амал ва хатоликларни баҳолаш мавзусини ўрганиш талабалар учун бир қатор қийинчиликлар келтириб чиқаради. Бу билан талабаларнинг замонавий таълим ва рақамли таълим технологияларига бўлган талаблар ошиб боради. Ушбу машғулотлар ўз навбатида рақамли технологиялардан моҳирона фойдаланишни ривожланишдаги зарурий шартларни ўз ичига олиши зарур. Бироқ, рақамли таълим технологиялардан фойдаланиш кўп элементларни бажара олишни талаб қилади. Ушбу турдаги рақамли технологиялардан фойдаланишнинг афзалликларини инкор қилмасдан, шуни таъкидлаш ўтиш лозимки, улар билан танишиш кўпинча пассив тафаккур хусусиятига эга бўлиб, муайян муносабатларни мустақил равишда излашга ундайди.

Таълим жараёнида рақамли таълим технологияларидан кенг фойдаланиш ўқув ва тарбиявий ишларнинг самарадорлигини ошириш, педагогик жараён самарадорлигини янада оширишга имкон беради. Барча турдаги таълим фаолиятининг фикрлаш методикаси, шакллари ва усулларининг ўзгариши муқаррар ва шунинг учун ҳам маълум афзалликлар ва шу билан бирга муайян муаммолар мавжуд. Ушбу муаммоларни ҳал қилиш ҳозирги кунда ўқитиш назарияси ва амалиётида марказий ўринлардан бирини эгаллайди. Шу

муносабат билан, таълим жараёнида рақамли технологияларини ўқитиш воситаси сифатида фойдаланиш стратегиясида, шунингдек, улардан фойдаланиш учун тегишли ўқув дастурлари тўла –тўқис бажариш методикасини ишлаб чиқишда муайян тузатишларни киритишни талаб қилади [2].

Бугунги таълим тизимининг амалдаги босқичида ва ушбу тизимни бошқариш рақамли технологияларидан фойдаланмасдан тасаввур этиб бўлмайди. Таълим жараёнида рақамли технологиялардан фойдаланиш замонавий жамият учун долзарб талаб ҳисобланади. Рақамли технологияларидан ўқув жараёнида фойдаланиш талабага тушадиган юкни камайтиришга, ўқитиш сифатини оширишга имкон беради, шу билан бир қаторда ўқув жараёнини янада маданий, илмий ва ижодийликдан келиб чиқиб қизиқарли қилишда хизмат қилади.

Рақамли таълим технологияларидан фойдаланишнинг дидактик имкониятлари ҳал қилувчи даражада эканлиги билан талабаларнинг ўқув жараёнини тўғри ва мукамал ташкил этишига боғлиқ. Дастурий-педагогик воситалардан фойдаланган ҳолда эса ўқитувчи ҳар бир аниқ ҳолатда талабаларнинг ақлий фаолиятини рағбатлантириш учун дарс пайтида улардан қайси тартибда фойдаланиш мақсадга мувофиқлигини аниқлашга мажбурдир.

“Ресурс тури – ўқувчининг ҳаракатлари – ўқитувчининг бошқарув ҳаракатлар” ҳаволаси куйидаги жадвалда ўз аксини топади.

Электрон ресурс тури	Дастурий маҳсулотдан фойдаланиш бўйича талабаларнинг ҳаракатлари	Ўқитувчининг бошқарув ҳаракатлари
Ахборот маълумотнома	Идрок ҳақида маълумот. Анъанавий ўқув (синфдан ташқари) вазифаларни ҳал қилиш учун ёрдамчи маълумот (матн, расм, мусиқа).	Электрон ресурсларни танлаш майдонини яратиш, уларни қидиришни ташкил қилиш, маълумотни идрок этиш жараёнида талабаларга маслаҳат бериш.
Инструментал-амалий	Ахборот объектларини амалий лойиҳалаш, реал жараёнлар моделларини яратиш ва таҳлил қилиш.	Талабаларнинг дастурий маҳсулотлар билан ўзаро алоқаларида маслаҳат ва педагогик ёрдам бериш.

Ўқув-баҳолаш	Компьютер буйруғи билан ҳаракатларни бажариш. Компьютер натижалари асосида амалга оширилган ҳаракатларни акс эттириш ва бошқариш.	Рақамли электрон ресурсдан педагогик жиҳатдан мақсадга мувофиқ фойдаланишни ташкил этиш.
Комплекс	Таълим (синфдан ташқари) вазифаларни ҳал қилиш учун ҳар хил турдаги рақамли электрон ресурсларнинг комбинациясига асосланган ўз-ўзини ўрганиш	Ўқув дастурлари ва қўшимча таълим дастурларини ишлаб чиқиш билан электрон ресурслардан фойдаланишни синхронлаштириш.

Хулоса қилиб, рақамли технологиялар ёрдамида ўрганилаётган фанимиздаги ўзгартириш жараёнини моделлаштириш, кузатиш орқали уларнинг хусусиятларини ажратиб кўрсатиш имконини беради. Талабаларнинг мотивациясини ошириш, асосий қобилият ва кўникмаларни тарбиялаш сифат жиҳатидан янги дидактик имкониятларни яратади.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Бегимқулов У.Ш. Педагогик таълим жараёнларини ахборотлаштиришни ташкил этиш ва бошқариш назарияси ва амалиёти.: Пед.фан.докт. ... дисс. автореф. - Т.: 2007. – 37 б.
2. Белаичук О.А., Лебедева Н.А. Математический конструктор – интерактивная творческая среда для создания учебных моделей по математике. Вопросы информатизации образования. №9, 2010, С. 212.

**“ILM-FAN VA TA’LIMDA INNOVATSION YONDASHUVLAR, MUAMMOLAR, TAKLIF VA YECHIMLAR”
MAVZUSIDAGI 24-SONLI RESPUBLIKA ILMIY-ONLAYN KONFERENSIYASI**

Ushbu konferensiya materiallari to’plami O‘zbekiston Prezidentining 2020-yil 2-mart kungi «Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili»da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to’g’risida»gi Farmonida ko’zda tutilgan vazifalarni ijrosini ta’minlash maqsadida “Academia Science” ilmiy tadqiqotlar markazining www.academiascience.org ilmiy jurnallar portali va “UzACADEMIA” ilmiy-uslubiy jurnali tahririyati tomonidan nashrga tayyorlandi va chop etildi.

Konferensiyaning maqsadi:

Professor-o‘qituvchilar, talaba-yoshlarni jamiyatda olib borilayotgan ijtimoiy-siyosiy jarayonlardagi rolini kuchaytirish, innovatsion g‘oyalarni amalga oshirish va takomillashtirish, shuningdek yoshlarning intellektual salohiyatini rivojlantirish va rag‘batlantirish kabi ustuvor vazifalarini amalga oshirish hamda mazkur yo‘nalishda ilmiy tadqiqot ishlarini faollashtirish, yoshlarimizning ma’naviy immunitetini kuchaytirish, ularning bo‘sh vaqtini mazmunli o‘tkazishda 5 ta muhim tashabbus muhim ahamiyat kasb etadi.

Eslatma! Konferensiya materiallari to‘plamiga kiritilgan maqolalardagi raqamlar, ma’lumotlar haqqoniyligiga va keltirilgan iqtiboslar to‘g‘riligiga mualliflar shaxsan javobgardirlar.

Bosh muharrir

Eshmatov G‘ayratjon Ma’rupovich

Mas’ul kotib

Ravshanjon Abdullayev
Bag‘dod tumani 8-umumiy o‘rta ta’lim maktabi tarix fani o‘qituvchisi

Nashrga tayyorlovchi

Karimov Bobur Murodjon o‘g‘li
O‘zDSMIFMF

“Ilm-fan va ta’limda innovatsion yonadshuvlar, muammolar, taklif va yechimlar” mavzusidagi 24-sonli Respublika ilmiy-onlayn konferensiyasi materiallari to‘plami, 30-may, 2022-yil. – Farg‘ona shahri: Academiascience, 2022. – 259 b.